

SVERIGES PSYKOLOGFÖRBUND

5

KONGRESS 2020

10

15

20

Punkt 20

25

Proposition om ersättningar och arvoden för förtroendevalda 2020–2022

30

35

40

45

50

KONGRESS 2020

Punkt 20

10

Proposition om ersättningar och arvoden för förtroendevalda 2020–2022

15

I bifogad proposition finns förutom förslag om ersättningar och arvoden en beskrivning av hur förbundsstyrelsen hanterat frågan under kongressperioden. Förbundsstyrelsen har även ett tilläggsförslag om att hänskjuta beredning av ersättningar och arvoden till valberedningen, vilket innebär ett förändrat och utökat uppdrag för valberedningen.

20

Förbundsstyrelsen förslår kongressen besluta

25

att godkänna vägledande principer

att godkänna föreslagna ersättningar och arvoden

30

att valberedningen från och med nästa kongressperiod (2020-2022) ska bereda frågor om ersättningar och arvoden

att godkänna förslag till skrivning i kapitel 15 i stadgarna

35

40

45

50

5 Ersättningar och arvoden för förtroendevalda

Bakgrund

10

Förbundsstyrelsen har under innevarande mandatperiod diskuterat och utvärderat det ersättningssystem för förtroendevalda som beslutades av kongressen 2016. Som ett led i detta beslutade styrelsen att ge i uppdrag till en extern grupp att utvärdera systemet och principer för ersättning samt ersättningsnivåer.

15

Syftet att ge uppdraget till en extern grupp är att förbundsstyrelsen redan 2016 konstaterade att medlemmarna saknar insyn i beslutsprocessen och att sättet att hantera arvoden är inkonsekvent. Att kongressen beslutar i frågan var ett steg i rätt riktning. Nu vill förbundsstyrelsen ta ytterligare ett steg och föreslår ett en extern grupp (valberedningen) bereder frågor om ersättningar och arvoden för beslut av kongressen.

20

Den externa gruppen som har berett frågan till styrelsen har bestått av tre personer från valberedningen samt en extern person med tidigare erfarenheter som förtroendevald på lokal och centrala nivå inom förbundet (Julia Stenberg, Anders W Eriksson, Per Fallenius och Kerstin Twedmark).

25

Arbetsgruppen har inkommit med ett förslag till principer och gjort vissa överväganden. De har utgått från en intern enkät/utvärdering som förbundsstyrelsen gjort samt ett direktiv om kostnadsneutralitet.

30

Systemet bör inte missgynna var i landet man bor och vad och hur man arbetar med (sektor, flexitid osv) samt hur stort eller många uppdrag man har. Medlemmar ska inte dra sig för att ta på sig centrala uppdrag. Vidare bör systemet vara lättadministrativt för den förtroendevalda.

35

Överväganden

40

I den interna enkät/utvärdering som styrelsen gjort framkom positiva synpunkter på att arvodesdelen var lättadministrerad, smidig men i viss mån otydlig vad den tänkt täcka. Vad gäller ersättningsdelen så fanns däremot flera negativa synpunkter på upplägget om att ersättas för förlorad arbetsförtjänst. Det upplevs som krångligt att redovisa inkomstbortfall och begära ersättning, och att det för vissa avtal och upplägg innebär att man inte har något inkomstbortfall och därför inte kan få det

45

5 ersatt. Vidare tar varken arvodesdel eller ersättningsdel någon hänsyn till var i landet ledamoten är verksam, varför en ledamot som har lång restid till möten (som oftast eller alltid är i Stockholm) har samma ersättning som någon som inte behöver resa.

10

Rättvisa villkor

I sina diskussioner har ersättningsgruppen ägnat god tid åt att förstå och diskutera den andra attsatsen i uppdraget. En grundläggande fråga har varit om och i så fall hur man kan möjliggöra en rättvisa vad gäller kompensation i de avseenden som nämns utan att systemet samtidigt blir svårare att administrera för såväl ledamöter som kansli. Ett system som möter båda dessa principer har ersättningsgruppen inte kunnat identifiera, och har därför valt att prioritera önskemålet om ett lättadministrerat system och samtidigt försökt beakta rättviseaspekten i så stor utsträckning som möjligt.

25 Förändring jämfört med nuvarande system

Det förslag som ersättningsgruppen lämnat till förbundsstyrelsen för vidare ställningstagande, innebär förändringar i förhållande till nuvarande system.

30

Istället för att förbundsstyrelseledamöterna får ersättning för förlorad inkomst så får alla ledamöter samma arvode för en mötesdag utifrån att samma arbetsinsats förväntas av alla ledamöter på styrelsemötena. Då egenföretagare behöver ersättas för både inkomstbortfall, egenavgifter och andra fasta utgifter är arvodet till dem högre. Eftersom studenter inte har något inkomstbortfall är arvodet till dem lägre.

35

Syftet med förändringen är att göra administrationen enklare samtidigt som principerna blir tydliga. Mötesarvodet ska täcka inkomstbortfall, inläsningstid och extra lång arbetstid under mötesdagar. Årsarvodet ska täcka ansvaret, medlemsmöten eller andra aktiviteter på kvällstid och helger samt eventuellt minskade pensionsinbetalningar. För förbundsstyrelseledamöter är det prioriterat att medverka vid olika medlemsmöten och aktiviteter.

45

Förberedelser för medverkan ska täckas av årsarvodet. Om själva medverkan innebär lönebortfall ersätts denna på samma sätt som vid förbundsstyrelsemöten

50

Ordförande i Specialistrådet, Vetenskapliga och Valberedningen förväntas leda arbetet inom respektive grupp och ansvarar för att rådet/beredningen uppfyller sitt uppdrag utifrån kongressbeslut, stadga och uppdrag från förbundsstyrelsen. För

5 detta ansvar och extra arbete även mellan möten föreslås en symbolisk ersättning om 0.1 inkomstbasbelopp.

10 Förslag till ersättningar och arvoden för förtroendevalda

15 För att skapa insyn och möjlighet att påverka ska medlemmarna genom kongressen besluta om principer och nivåer för de ersättningar som ska utgå. Principerna för hur förtroendeuppdrag ersätts ska vara kända för alla i organisationen. De ska också
20 vara hållbara över tid.

Vägledande principer

- 25
1. Engagemanget i och för Psykologförbundet ska inte grunda sig på ekonomisk förtjänst, men ska heller inte innebära att individer avstår från engagemang för att det är förknippat med för stora kostnader. Den ideelle ska varken tjäna eller
30 förlora på uppdraget och det är viktigt att göra en sammantagen bedömning.
 2. Ersättning för uppkomna merkostnader kopplade till nationellt uppdrag inom Psykologförbundet ska täckas av förbundet, t.ex. resekostnader, mat- och boendekostnader.
 - 35
 3. Arvoden ska enbart rikta sig till mindre arbetande grupper eller individer såsom styrelseledamöter eller motsvarande (dvs inte till ledamöter i råd eller arbetsgrupper eller till kongressombud).
 - 40
 4. Arvoden och ersättningar ska vara lätta att förstå och enkla att administrera.
 5. Eftersom det finns generella risker med all form av ersättning och arvodering inom ideell sektor ska det noga övervägas innan arvoden/ersättningar
45 introduceras för nya grupper/individer.
 6. Så många arvoden som möjligt ska vara baserade på inkomstbasbelopp för att
50 besluten ska bli hållbara över tid, utan att kongressen behöver revidera dessa. (Basbelopp är fastställda belopp som används bland annat för beräkning av olika förmåner eller avgifter. De ändras årligen eftersom avsikten med basbeloppen är

5 att de ska spegla och justera för inflationen i samhället. Det finns flera olika
sorters basbelopp. Inkomstbasbelopp används vid beräkning av pensioner och
speglar löneutvecklingen.)

10

Beslutsinstanser

1. Kongress fattar beslut om vägledande principer för alla arvoden och ersättningar
15 samt arvoden och ersättningar för kongressbeslutade uppdrag.
2. Förbundsstyrelse fattar beslut om arvoden och ersättningar för övriga centralt
beslutade uppdrag.

20

Arvoden och ersättningar

- Arvode är något individen får för att uppdraget innebär ett ansvar och ställer krav
25 på visst ideellt arbete som inte naturligt faller under definitionen ersättning.
Arvoden kan ses dels som en form av lön (istället för förlorad arbetsinkomst) och
dels som en form av övertidsersättning (t ex inläsningsarvode) inför t ex ett
styrelsesammanträde.
- Ersättning är något individen får för att inte lida ekonomisk skada (gå back
30 ekonomiskt) till följd av ett engagemang i och för Psykologförbundet. Med
ersättning avses traktamente, förlorad arbetsinkomst, reseersättning mm.

35

Grunden för fackligt arbete är enligt FML (Lag om facklig förtroendemans ställning på
arbetsplatsen) att det för lokalt fackligt förtroendevalda sker på betald arbetstid. Det
gäller både fackligt arbete på den egna arbetsplatsen och facklig utbildning.

40

Centrala uppdrag, t ex i förbundsstyrelsen, ger inte automatiskt rätt till bibehållen lön
och det krävs därför någon form av ersättning från förbundet.

Grundprincipen för de centrala uppdragen ska vara att ingen ska förlora ekonomiskt
45 på att engagera sig fackligt på central nivå. För vissa uppdrag utgår arvode p.g.a. ett
extra stort ansvar eller förväntan om att en stor mängd centralt fackligt arbete sker
mellan möte, på fritid och kvällar.

50

5 Gränsen för hel- och halvdagssammanträde fastställs till att ersättning för halvdag utgår för sammanträden som är upp till fyra timmar inklusive restid och ersättning för heldag utgår för sammanträden som är över fyra timmar inklusive restid.

10 Förbundsordförande godkänner ledamöternas möten i förväg.

Studenter och företagare

15 Studenter har inget inkomstbortfall men kan behöva avstå från inkomster från extrajobb trots att de inte har en fast anställning. Företagare har ett bortfall i sin verksamhet som innefattar både lön och egenavgifter, men har ofta fasta kostnader för personal och lokaler.

20 I de fallen föreslås två schablonbelopp som ska tillämpas. För studenter föreslås ett belopp som motsvarar hälften av yrkesverksam ledamots arvode.

25 Om studerandeledamot blir PTP under mandatperioden ersätts det faktiska inkomstbortfallet.

30 För företagare föreslås ett belopp som motsvarar medianvärdet av företagares timarvode (4 timmar = 1 dag), enligt förbundets årliga arvodesstatistik. Arvodet 2015 omräknat till dagsarvode blir 5 000 kr. Uppgifter om föregående års statistik blir klara under våren varför beloppen höjs från och med 1 juli varje år.

35 Pensioner

Beroende på vilken arbetsgivare och därmed kollektivavtal ledamoten har får det olika påverkan på pensionsavsättning. Vad gäller kommun och region betalas
40 pension in oavsett ledighet för centralfacklig verksamhet. Inom staten har förtroendevald rätt till tio dagars ledighet med bibehållen lön och således pensionsavsättningar. I privat sektor gäller andra avtal och för vissa av dessa innebär
45 det att ledighet för centralfacklig verksamhet leder till förlorad pensionsavsättning för de dagar ledamot är ledig. Ersättningsgruppen har diskuterat detta och bedömer att en
särlösning skulle innebära ett tydligt avsteg från principen om smidighet, samtidigt som mötes- och årsarvode kan anses täcka upp förlust av pensionsavsättning.

50

5

Ersättningar 2020

- 10
- *ibb betyder inkomstbasbelopp*
 - *Beräkningarna nedan baseras på 2020 års inkomstbasbeloppet som är 66 800 kr*
 - *Alla belopp som är delar av ett inkomstbasbelopp har avrundas neråt till närmaste hundratal*

15

	Förtroendeuppdrag	Ersättning		Kommentar
20	Förbundsordförande	Medellön för alla psykologer + 0,8 inkomstbasbelopp per månad		Oförändrat
		Per mötesdag	Årsarvode	
25	Vice ordförande	1/22 ibb per mötesdag (ca 3000kr)	0,9 ibb per år (ca 60 120kr)	Nytt förslag. Fast mötesarvode och 0,9 ibb istället för 1 ibb per år.
30	FS-ledamot	1/22 ibb per mötesdag (ca 3000kr)	1/5 ibb per år (ca 13 300kr)	Nytt förslag. Fast mötesarvode och 1/5 ibb istället för ¼ ibb per år.
35	FS-student (samt studerandesuppleant)	1/40 ibb per mötesdag (ca 1700kr)	1/5 ibb per år (ca 13 300kr)	Nytt förslag. Fortfarande fast arvode per mötesdag men baserat på ibb istället för lönestatistik och 1/5 ibb istället för ¼ ibb per år. Studerandesuppleant får samma dagsersättning som FS-student om personen träder in i ordinarie ledamots ställe
40				
45				
50				

5	FS-ledamot som är egenföretagare	Inkomstbortfall per mötesdag med 5000 kr/dag baserat på arvodesstatistik för företagare	1/5 ibb per år (ca 13 300kr)	Nytt förslag. Fortfarande fast arvode men baserat på statistik och 1/5 ibb istället för 1/4 ibb.
10	Styrelsemöte via telefon	350 kr/telefonmöte		Oförändrat
15	Andra möten än styrelsemöten	1/22 ibb per mötesdag (ca 3000kr)		Ersätts på samma sätt som förbundsstyrelsemöten

20

Övriga förtroendeuppdrag

25	Förtroendeuppdrag	Ersättning		Kommentar
		Per mötesdag	Arvodesdel	
	Ordförande Etikrådet	Inkomst-bortfall/mötesdag	0,8 ibb per år (ca 53 400kr)	Oförändrat
30	Ledamöter Etikrådet	Inkomstbortfall/mötesdag		Oförändrat
	Ordförande Studeranderådet	0,5 ibb per år (ca 33 400kr)		Nytt förslag. 0,5 ibb istället för 0,55 ibb
35				
	Vice ordförande Studeranderådet	0,2 ibb per år (ca 13 300kr)		Nytt förslag. 0,2 ibb istället för 0,25 ibb
40				
	Ledamöter Studeranderådet	Ingen ersättning utgår		Oförändrat
45	Ordförande Specialistrådet	Inkomstbortfall/mötesdag	0,1 ibb per år (ca 6 700kr)	Nytt förslag med en arvodesdel
	Ledamöter Specialistrådet	Inkomstbortfall/mötesdag		Oförändrat
50	Ordförande Vetenskapliga rådet	Inkomstbortfall/mötesdag	0,1 ibb per år (ca 6 700kr)	Nytt förslag med en arvodesdel

5	Vice ordförande Vetenskapliga rådet	Inkomstbortfall/mötesdag	Oförändrat
	Vetenskapliga rådgivare	Inkomstbortfall/mötesdag	Oförändrat
10	Ordförande Valberedningen	Inkomstbortfall/ mötesdag	0,1 ibb per år (ca 6 700kr)
	Förtroenderevisor	Ingen ersättning utgår	Nytt förslag med en arvodesdel
15	Fackligt förtroendevalda	Arbete på betald arbetstid (FML, AFF/LAFF) eller inkomstbortfall vid vissa godkända uppdrag.	Oförändrat

20 Valberedning som ersättningskommitté

Som tidigare nämnts föreslås att en extern grupp ska bereda frågor om ersättningar och arvoden för förtroendevalda. Detta uppdrag föreslås ingå i valberedningens uppdrag. Förslag till ändrad skrivning i stadgar finns nedan. Konsekvensändringar i valberedningens arbetsinstruktion beslutas av förbundsstyrelsen.

Kapitel 15 i stadgarna

	Nuvarande lydelse	Förslag till ny skrivning	Kommentar
35	Valberedning		
40	15.1 Befogenheter Valberedningen bereder de val som ankommer på kongressen och fyllnadsval vid rådskonferenser, dock ej val av studerandleddamöter i förbundsstyrelsen, ordförande och vice ordförande i Studeranderådet, ledamöter i kongressutskott och ledamöter av valberedning.		
45		<i>Valberedningen ska fastställa förslag om ersättningar och arvoden för beslut av kongressen.</i>	Tilläggskrivning. Övrigt kvarstår.
50			

<p>5</p> <p>10</p> <p>15</p> <p>20</p> <p>25</p>	<p>15.2 Sammansättning Valberedningen består av sex ledamöter jämte sex suppleanter. Valberedningen väljs av kongressen bland förbundets medlemmar en och en efter fri nominering under pågående kongress. Ordförande väljs separat. Högst en av ledamöterna respektive suppleanterna får vara studerandemedlemmar. Ingen ordinarie ledamot av valberedningen, med undantag för studerandledamöter, får tillhöra samma valdistrikt som någon annan ordinarie ledamot. Även för suppleanter ska geografisk spridning eftersträvas.</p>		
<p>30</p> <p>35</p> <p>40</p> <p>45</p> <p>50</p>	<p>15.3 Arbetsformer För valberedningen finns av kongressen fastställd arbetsinstruktion. Valberedningen ska svara för att val av kongressombud sker enligt stadgarna, och därvid övervaka såväl nominerings- som valförfarande. Valberedningen ska senast 90 dagar före ordinarie kongress, respektive ordinarie rådskonferens, till förbundsstyrelsen inkomma med nomineringar. Valberedningen ska, om möjligt, senast 30 dagar före extra kongress, respektive extra rådskonferens, till förbundsstyrelsen inkomma med nomineringar.</p>	<p>Valberedningen ska senast 60 dagar före ordinarie kongress, respektive ordinarie rådskonferens, till förbundsstyrelsen inkomma med nomineringar samt fastställt förslag på ersättningar och arvoden för förtroendevalda.</p>	<p>Förslag om ändrad tid från 90 dagar innan kongressen till 60 dagar innan. Det ligger i linje med tidigare förändrade ledtider.</p> <p>Tillägg att uppdraget om ersättningar och arvoden också avlämnas 60 dagar innan kongress.</p>